

Til lovforslag nr. L 134. Betænkning afgivet af Sundhedsudvalget den 17. maj 2001

Betænkning

over

Forslag til lov om forbud mod tobaksreklame m.v.

[af sundhedsministeren (Sonja Mikkelsen)]

1. Ændringsforslag

Venstres medlemmer af udvalget har stillet 1 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 13. december 2000 og var til 1. behandling den 18. januar 2001. Lovforslaget blev efter 1. behandling henviset til behandling i Sundhedsudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 5 møder.

Høring

Et udkast til lovforslag har forud for fremsættelsen været sendt i høring. Den 10. januar 2001 sendte sundhedsministeren de indkomne høringssvar samt et notat herom til udvalget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget skriftlige henvendelser fra:

Danske Dagblades Forening,
Europa-Konsulenterne,
Handelskammeret,
House of Oliver Twist,
Nærbutikkernes Landsforening,
Philip Morris ApS og
Tobaksindustrien.

Sundhedsministeren har over for udvalget kommenteret de skriftlige henvendelser.

Deputationer

Endvidere har Europa-Konsulenterne og Tobaksindustrien mundtligt over for udvalget redegjort for deres holdning til lovforslaget.

Samråd

Udvalget har stillet et spørgsmål til sundhedsministeren til mundtlig besvarelse. I forlængelse af samrådet har sundhedsministeren nærmere redegjort for rækkevidden af bestemmelsen i lovforslagets § 4 om forbud mod sponsorering, jf. punkt 3.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 52 spørgsmål til sundhedsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret. 9 af udvalgets spørgsmål og sundhedsministerens svar herpå er optrykt som bilag 2 til betænkningen.

3. Sundhedsministerens udtalelse om sponsorering

Formålet med bestemmelsen er at undgå, at midler fra tobaksindustrien anvendes på en sådan måde, at det kan medvirke til at fremme afsættningen af tobaksvarer. Det betyder omvendt, at hvis formålet er at fremme kulturelle eller andre samfundsnyttige formål, vil tobaksindustrien ikke være afskåret fra at anvende midler hertil.

Af bemærkningerne til den pågældende bestemmelse i lovforslaget fremgår det ligeledes, at det vil være en forudsætning, at tobaksfirmaerne, deres logoer m.v. og deres produkter i for-

bindelse med en aktivitet, et arrangement eller lignende ikke nævnes på en sådan måde, at det kan medvirke til at fremme afsætningen af tobaksvarer.

Forbudet mod sponsorering har imidlertid givet anledning til usikkerhed, hvilket både Sundhedsudvalget og jeg har modtaget henvendelser om, hvilket resulterede i mit brev af 16. maj til Sundhedsudvalget. I brevet præciserer jeg, at forbudet mod sponsorering retter sig mod tobaksfirmaer og -virksomheder, hvis firmanavn indeholder navnet på en tobaksvarer. Som eksempel herpå har jeg nævnt House of Prince. I dette eksempel er der efter min opfattelse helt klart tale om en reklame for cigaretmærket Prince, hvilket jo netop er det, som lovforslaget retter sig mod, nemlig reklame for og sponsorering til fordel for tobaksvarer.

I mit brev af 16. maj 2001 har jeg samtidig præciseret, at det omvendt vil være tilladt i forbindelse med sponsorering af et arrangement eller lignende at nævne et firmanavn, hvis der heri ikke indgår navnet på en tobaksvarer. Eksemplet, jeg nævnte i den forbindelse, var Skandinavisk Tobakskompagni, idet der heri ikke indgår navnet på en tobaksvarer. Det kan naturligvis ikke helt udelukkes, at det kan fremme salget af f.eks. Skandinavisk Tobakskompagnis produkter, at virksomheden sponsorerer forskellige arrangementer m.v., men effekten må i så fald nærme sig det ubetydelige.

Ovennævnte præcisering gælder kun navne. Det vil således være forbudt for et tobaksfirma eller en tobaksproducent at anvende logo, tegn m.v. i forbindelse med sponsorering. I modsat fald ville det kunne give anledning til omgørelser, hvis et givet firma-logo i sin layout, farve m.v. ligner et logo for et tobaksmærke så meget, at firma-logoet i realiteten samtidig er en reklame for et cigaretmærke.

For fuldständigkeitens skyld vil jeg samtidig gøre opmærksom på, at en fond eller lignende, hvis formue udelukkende eller for størstedelens vedkommende kan henføres til helt eller delvist ejerskab af et tobaksfirma, ikke er omfattet af sponsoreringsforbudet, medmindre der i navnet på fonden indgår navnet på en tobaksvarer.

Ovenstående præciseringer er foretaget i samarbejde med kulturministeren. Meningen er at tilgode tobaksindustriens ønsker om støtte kulturelle eller andre samfundsnyttige formål,

samtidig med at det tilgodeser hensynet til modtagerne af sponsormidlerne.

4. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *mindretal* i udvalget (S, SF, RV og EL) indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Et *andet mindretal* i udvalget (V, KF og DF) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling, men vil stemme for det stillede ændringsforslag.

Venstres og Det Konservative Folkepartis medlemmer af udvalget medgiver, at der er alt for mange rygere i Danmark, og at man fra politisk hold skal forsøge at nedbringe antallet af rygere. Venstre og Det Konservative Folkeparti mener dog ikke, at et forbud mod tobaksreklamer er en farbar vej.

Venstre og Det Konservative Folkeparti kan ikke støtte lovforslaget, idet Venstre og Det Konservative Folkeparti har noteret sig, at lovforslaget ikke på nogen måde sigter mod at nedsætte tobakssalget, hvilket fremgår af, at sundhedsministeren ikke har villet indregne noget indtægtstab for det offentlige, jf. sundhedsministerens svar på spørgsmål 45. Loven vil heller ikke være et effektivt middel på det forebyggende plan inden for sundhedssektoren, idet sundhedsministeren oplyser, at til trods for, at Norge siden 1. juli 1975 har haft forbud mod tobaksreklame, er andelen af daglige rygere i Norge i 1999 på 32 pct., mens andelen af daglige rygere i Danmark i 2000 var på 30 pct., jf. sundhedsministerens svar på spørgsmål 6.

Loven vil alene ramme den helt lovlige produktion af tobak, der finder sted i Danmark, hvilket Venstre og Det Konservative Folkeparti finder ganske uhørt i et demokratisk retssamfund, idet ingen andre lovligt producerede varer har fået pålagt tilsvarende reklamemæssige restriktioner, jf. sundhedsministerens svar på spørgsmål 3.

Loven vil derfor efterlade en dansk tobaksindustri uden muligheder for bl.a. at reklamere for eventuelle mindre sundhedsskadelige produkter, men samtidig kan der i Danmark fortsat uhindret sælges udenlandske magasiner og dagblade med reklamer for udenlandske tobaksvarer, der også i dag sælges i Danmark. Venstre og Det Konservative Folkeparti står derfor uforstående over for og kan ikke støtte den konkurrenceforvridning

for dansk industri, lovforslaget lægger op til, jf. sundhedsministerens svar på spørgsmål 47.

Loven går endda så vidt som til at fastsætte bestemmelser om forbud mod reklame på privat område uden offentlig adgang, det vil sige enhver borgers private stue, hvor det offentlige nu får hjemmel til at kontrollere borgerens adfærd. I et svar til dansk tobaksindustri oplyses det klart, at f.eks. »homeparties« i det private hjem vil være omfattet af forbudet, uden hensyn til at netop »homeparties« er borgerens inviterede private venner og familie. Og beviset, der vil skulle foreligge ved overtrædelse af loven i borgerens private hjem, vil alene kunne føres ved hjælp af angiveri fra andre borgere. Dette finder Venstre og Det Konservative Folkeparti helt grotesk i et retssamfund, at man i den grad via denne lov vil tilsidesætte grundlovens § 72, der helt klart er en beskyttelse af borgerens private hjem mod offentlig kontrolvirksomhed, jf. sundhedsministerens svar på spørgsmål 43.

Derimod undrer det Venstre og Det Konservative Folkeparti, at regeringen indtil nu selv kun har sat en meget ringe indsats i værk på tobaksområdet, jf. sundhedsministerens svar på spørgsmål 24, set i forhold til indsatsen for alkoholafvænnning, der årligt modtager offentlig støtte på ca. 125-150 mio. kr. og indsatsen for narkotikaafvænnning, der årligt modtager offentlig støtte på ca. 650 mio. kr., hvorimod tobaksafvænnning kun modtager en årlig offentlig støtte på 25-50 mio. kr. Venstre og Det Konservative Folkeparti er derfor overbevist om, at såfremt regeringen reelt ønsker en holdbar tobaksafvænnning, må vejen være, at der som minimum afsættes samme beløb som på alkoholområdet og med de samme muligheder for afvænnning, som der i dag eksisterer på dette område.

Dansk Folkepartis medlem af udvalget stemmer imod lovforslaget, selv om det er partiets overordnede opfattelse, at der skal gøres en indsats for at højne folkesundheden i Danmark, herunder forebyggelse af sygdomme, der skyldes rygning.

Dansk Folkeparti mener derfor også, at der så vidt muligt skal foretages en langt mere aktiv handling for at mindske tobaksforbruget i Danmark.

På den baggrund har Dansk Folkeparti også tidligere fremsat forslag om, at der skal kunne reklameres på tv for lægemidler, som har en dokumenteret effekt på rygeafvænnning.

Ligesom Dansk Folkeparti også ønsker, at der på tobaksvarer bliver påført klare varedeklarationer for at advare mod de skadelige virkninger, der er ved at ryge, samt oplyse om, hvilke stoffer der er i tobaksvarer.

Dansk Folkeparti mener også, at der skal være rygeforbud i skoler, institutioner og lignende, fordi rygningens farlighed er åbenbar og de sundhedsmæssige konsekvenser er store for de passive rygere.

Baggrunden for, at Dansk Folkeparti ikke kan støtte forslaget, er, at det er fuldt legalt at sælge og fremstille tobaksvarer samt distribuere disse i Danmark, og så længe det er det, mener Dansk Folkeparti, at det er forkert at forbyde at reklamere for lovlige produkter. Ydermere sker der med lovforslaget en umyndiggørelse af befolkningen og en fratagelse af den enkelte borgers frihed, som Dansk Folkeparti værner om.

Desuden kan man jo så også drøfte, om der kan være andre sundhedsskadelige ting, som man kan sætte spørgsmålstejn ved, at det skal forbydes at reklamere for.

Endelig ønsker Dansk Folkeparti lovens ikrafttrædelsestidspunkt 1. juli 2001 udskudt, således at firmaerne kan indstille sig på anden markedsføring, samt at der føres en massiv oplysningskampagne om rygningens skadelige virkninger i folkeskolen, på uddannelsessteder og over for befolkningen som helhed.

Et *tredje mindretal* i udvalget (CD) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* og vil ved 2. behandling redegøre for sin stilling til ændringsforslaget.

Et *fjerde mindretal* i udvalget (KRF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med det stillede ændringsforslag.

Demokratisk Folkeparti var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

5. Ændringsforslag med bemærkninger**Bemærkninger****Ændringsforslag****Til nr. 1**

Af et *mindretal* (V), tiltrådt af et *mindretal* (KF, DF og KRF):

Med ændringsforslaget udskydes ikrafttrædelsestidspunktet til 1. januar 2002, således at der bliver længere tid til at omstille sig til de nye regler.

Til § 8

1) I *stk. 1* ændres »1. juli 2001« til: »1. januar 2002«.

[Ikrafttrædelsesdato]

Lone Møller (S) nfm. Hanne Andersen (S) Dorte Bennedsen (S) Anne-Marie Meldgaard (S)

Sandy Brinck (S) Anni Svanholt (SF) Yvonne Herløv Andersen (CD) fmd.

Inger Marie Bruun-Vierø (RV) Frank Aaen (EL) Jørgen Winther (V) Ester Larsen (V)

Preben Rudiengaard (V) Gyda Kongsted (V) Henriette Kjær (KF) Pia Christmas-Møller (KF)

Birthe Skaarup (DF) Tove Videbæk (KRF)

Demokratisk Folkeparti havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Socialdemokratiet (S)	64 *	Det Radikale Venstre (RV)	7
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	43 *	Enhedslisten (EL)	5
Det Konservative Folkeparti (KF)	17 **	Kristeligt Folkeparti (KRF)	4
Socialistisk Folkeparti (SF)	13	Demokratisk Folkeparti (DMF)	1
Dansk Folkeparti (DF)	10	Valgt på Færøerne (FÆR)	1
Centrum-Demokraterne (CD)	8	Uden for partierne (UP)	6

* Heraf 1 medlem valgt i Grønland

** Heraf 1 medlem valgt på Færøerne

Bilag 1**Oversigt over bilag vedrørende L 134**

Bilagsnr.	Titel
1	Resumé af høringssvar samt høringssvar fra sundhedsministeren
2	Henvendelse af 11/1-01 fra Tobaksindustrien
3	Henvendelse af 16/1-01 fra Handelskammeret
4	Spm. 1 om kommentar til henvendelse af 11/1-01 fra Tobaksindustrien, til sundhedsministeren
5	Spm. 2 om kommentar til henvendelse af 16/1-01 fra Handelskammeret, til sundhedsministeren
6	Spm. 3 om andre tilfælde af totalforbud i Danmark, til sundhedsministeren Spm. 4 om totalforbud mod import, fremstilling, distribution, salg og brug af tobak, til sundhedsministeren Spm. 5 om, hvor mange år der har været forbud mod reklamering for tobak i Norge, til sundhedsministeren Spm. 6 om procentvis fordeling af voksne rygere i Norge i forhold til i Danmark, til sundhedsministeren Spm. 7 om, hvilke undersøgelser der ligger til grund for påstanden om, at børn og unge begynder at ryge på grund af reklamer, til sundhedsministeren Spm. 8 om indregning af et indtægtstab for det offentlige, til sundhedsministeren Spm. 9 om konsekvenser for erhvervslivet, til sundhedsministeren Spm. 10 om, hvordan salgssteder kan nå at skifte facader ud med i forvejen stor efterspørgsel på håndværkere, til sundhedsministeren Spm. 11 om eventuel lukning af f.eks. Tobaksmuseet, til sundhedsministeren Spm. 12, om der med forslaget indføres forbud mod reklamering for mindre skadelige produkter, til sundhedsministeren Spm. 13 om undersøgelse af hele markedet for navngivne produkter, til sundhedsministeren Spm. 14 om demonstrering i private lokaler af tobakshandler, til sundhedsministeren Spm. 15 om eventuel bødestraf til beværtninger, til sundhedsministeren Spm. 16 om kontrol på landets beværtninger, til sundhedsministeren Spm. 17 om reklamer for piber, pibetobak og cigarer, til sundhedsministeren
7	Spm. 18 om, hvilke andre varer der har et helt eller delvist reklameforbud i Danmark, til sundhedsministeren Spm. 19 om artikel i Forbrugerinformations nyhedsbrev, til sundhedsministeren Spm. 20 om mulige fosterskader i forhold til cigaretforbrug kontra alkoholforbrug, til sundhedsministeren Spm. 21 om analyse vedrørende middellevetid, til sundhedsministeren
8	Henvendelse af 22/1-01 fra Europa-Konsulenterne
9	Spm. 22 om kommentar til henvendelse af 22/1-01 fra Europa-Konsulenter, til sundhedsministeren
10	Henvendelse af 23/1-01 fra Nærbutikkernes Landsforening
11	Spm. 23 om kommentar til henvendelse af 23/1-01 fra Nærbutikkernes Landsforening, til sundhedsministeren

Bilagsnr.	Titel
12	Køreplan for behandlingen af lovforslaget
13	Spm. 24 om offentlige udgifter til henholdsvis alkohol-, narko- og rygeafvænningsområderne, til sundhedsministeren Spm. 25 om, hvorvidt forslaget indeholder konkurrenceforvridende elementer i forhold til udenlandske tobaksindustrier, til sundhedsministeren Spm. 26 om samlet udspil fra EU, til sundhedsministeren
14	Spm. 27 om Europa-Kommissionens planer om et revideret direktiv om tobaksreklame, til sundhedsministeren Spm. 28 om reklame for ikke-tobaksprodukter under et navn, der anvendes for tobak, til sundhedsministeren Spm. 29 om udskydelse af forslagets ikrafttræden, til sundhedsministeren Spm. 30 om betingelser for sponsoring af institutioner og kulturarrangementer, til sundhedsministeren Spm. 31 om redegørelse for definition af specialbutikker, til sundhedsministeren Spm. 32 om kommunikationsbegrænsninger mellem producenter og detailhandelen, til sundhedsministeren Spm. 33 om forbud mod uddeling af vareprøver, til sundhedsministeren
15	Materiale fra Europa-Konsulenterne udleveret ved deputation 31/1 2001
16	Spm. 34 om ændring af ikrafttrædelsestidspunktet, til sundhedsministeren
17	Svar på spm. 1 om kommentar til henvendelse af 11/1-01 fra Tobaksindustrien, fra sundhedsministeren
18	Henvendelse af 9/2-01 fra Tobaksindustrien
19	Spm. 35 om kommentar til henvendelse af 9/2-01 fra Tobaksindustrien, til sundhedsministeren
20	Henvendelse af 27/2-01 fra Philip Morris ApS
21	Spm. 36 om kommentar til henvendelse af 27/2-01 fra Philip Morris ApS, til sundhedsministeren
22	Spm. 37 om skatteindtægt, til sundhedsministeren Spm. 38 om tab i forbindelse med tobaksskatter, til sundhedsministeren Spm. 39 om de enkelte lovbestemmelser, til sundhedsministeren Spm. 40 om Europa-Parlamentets ændringsforslag til Rådets direktiv, til sundhedsministeren
23	Henvendelse af 1/3-01 fra House of Oliver Twist
24	Spm. 41 om kommentar til henvendelse af 1/3-01 fra House of Oliver Twist, til sundhedsministeren
25	Henvendelse af 7/2-01 fra Danske Dagblades Forening
26	Spm. 42 om kommentar til henvendelse af 7/3-01 fra Danske Dagblades Forening, til sundhedsministeren

Bilagsnr.	Titel
27	Svar på spm. 2 om kommentar til henvendelse af 16/1-01 fra Handelskammeret, fra sundhedsministeren Svar på spm. 3 om andre tilfælde af totalforbud i Danmark, fra sundhedsministeren Svar på spm. 4 om totalforbud mod import, fremstilling, distribution, salg og brug af tobak, fra sundhedsministeren Svar på spm. 5 om, hvor mange år der har været forbud mod reklamering for tobak i Norge, fra sundhedsministeren Svar på spm. 6 om procentvis fordeling af voksne rygere i Norge i forhold til i Danmark, fra sundhedsministeren Svar på spm. 7 om, hvilke undersøgelser der ligger til grund for påstanden om, at børn og unge begynder at ryge på grund af reklamer, fra sundhedsministeren Dokumentet er udgået Svar på spm. 8 om indregning af et indtægtstab for det offentlige, fra sundhedsministeren Svar på spm. 9 om konsekvenser for erhvervslivet, fra sundhedsministeren Svar på spm. 10 om, hvordan salgssteder kan nå at skifte facader ud med i forvejen stor efterspørgsel på håndværkere, fra sundhedsministeren Svar på spm. 11 om eventuel lukning af f.eks. Tobaksmuseet, fra sundhedsministeren Svar på spm. 12, om der med forslaget indføres forbud mod reklamering for mindre skadelige produkter, fra sundhedsministeren Svar på spm. 13 om undersøgelse af hele markedet for navngivne produkter, fra sundhedsministeren Svar på spm. 14 om demonstrering i private lokaler af tobakshandler, fra sundhedsministeren Svar på spm. 15 om eventuel bødestraf til beværtninger, fra sundhedsministeren Svar på spm. 16 om kontrol på landets beværtninger, fra sundhedsministeren Svar på spm. 17 om reklamer for piber, pibetobak og cigarer, fra sundhedsministeren Svar på spm. 18 om, hvilke andre varer der har et helt eller delvist reklameforbud i Danmark, fra sundhedsministeren Svar på spm. 19 om artikel i Forbrugerinformations nyhedsbrev, fra sundhedsministeren Svar på spm. 20 om mulige fosterskader i forhold til cigaretforbrug kontra alkoholforbrug, fra sundhedsministeren Svar på spm. 21 om analyse vedrørende middellevetid, fra sundhedsministeren Svar på spm. 23 om kommentar til henvendelse af 23/1-01 fra Nærbutikkernes Landsforening, fra sundhedsministeren
28	Udtalelse fra De Samvirkende Købmænd
29	Udtalelse fra Dansk Industri

Bilagsnr.	Titel
30	Svar på spm. 22 om kommentar til henvendelse af 22/1-01 fra Europa- Konsulenterne, fra sundhedsministeren
	Svar på spm. 24 om offentlige udgifter til henholdsvis alkohol-, narko- og rygeafvænningsområderne, fra sundhedsministeren
	Svar på spm. 26 om samlet udspil fra EU, fra sundhedsministeren
	Svar på spm. 27 om Europa-Kommissionens planer om et revideret direktiv om tobaksreklame, fra sundhedsministeren
	Svar på spm. 28 om reklame for ikke-tobaksprodukter under et navn, der anvendes for tobak, fra sundhedsministeren
	Svar på spm. 29 om udskydelse af forslaget ikrafttræden, fra sundhedsministeren
	Svar på spm. 30 om betingelser for sponsorering af institutioner og kulturarrangementer, fra sundhedsministeren
	Svar på spm. 32 om kommunikationsbegrænsninger mellem producenter og detailhandelen, fra sundhedsministeren
	Svar på spm. 33 om forbud mod uddeling af vareprøver, fra sundhedsministeren
	Svar på spm. 34 om ændring af ikrafttrædelsestidspunktet, fra sundhedsministeren
	Svar på spm. 35 om kommentar til henvendelse af 9/2-01 fra Tobaksindustrien, fra sundhedsministeren
	Svar på spm. 36 om kommentar til henvendelse af 27/2-01 fra Philip Morris ApS, fra sundhedsministeren
	Svar på spm. 37 om skatteindtægt, fra sundhedsministeren
	Svar på spm. 38 om tab i forbindelse med tobaksskatter, fra sundhedsministeren
	Svar på spm. 39 om de enkelte lovbestemmelser, fra sundhedsministeren
	Svar på spm. 40 om Europa-Parlamentets ændringsforslag til Rådets direktiv, fra sundhedsministeren
	Svar på spm. 41 om kommentar til henvendelse af 1/3-01 fra House of Oliver Twist, fra sundhedsministeren
	Svar på spm. 42 om kommentar til henvendelse af 7/3-01 fra Danske Dagblades Forning, fra sundhedsministeren
31	Spm. 43 om konsekvenser for privat område uden offentlig adgang, til sundhedsministeren
	Spm. 44 om, at der ikke vil blive iværksat en udfarende kontrolfunktion, til sundhedsministeren
	Spm. 45 om manglende indtægter til det offentlige, til sundhedsministeren
	Spm. 46 om begrænsning af sundhedsskader, til sundhedsministeren
	Spm. 47 om magasiner og dagblade produceret i USA, Afrika m. fl., til sundhedsministeren
32	Opdateret køreplan for lovforslaget
33	Henvendelse af 27/3-01 fra Europa-Konsulenterne, vedlagt magasinet »insider«

Bilagsnr.	Titel
34	Svar på spm. 25 om, hvorvidt forslaget indeholder konkurrenceforvridende elementer i forhold til udenlandske tobaksindustrier, fra sundhedsministeren Svar på spm. 31 om redegørelse for definition af specialbutikker, fra sundhedsministeren Svar på spm. 43 om konsekvenser for privat område uden offentlig adgang, fra sundhedsministeren Svar på spm. 44 om, at der ikke vil blive iværksat en udfarende kontrolfunktion, fra sundhedsministeren Svar på spm. 45 om manglende indtægter til det offentlige, fra sundhedsministeren Svar på spm. 46 om begrænsning af sundhedsskader, fra sundhedsministeren Svar på spm. 47 om magasiner og dagblade produceret i USA, Afrika m. fl., fra sundhedsministeren
35	Henvendelse af 27/3-01 fra House of Oliver Twist
36	Spm. 48 om kommentar til henvendelse af 27/3-01 fra House of Oliver Twist, til sundhedsministeren
37	1. udkast til betænkning
38	Svar på spm. 48 om kommentar til henvendelse af 27/3-01 fra House of Oliver Twist, fra sundhedsministeren
39	2. udkast til betænkning
40	Orientering om, at juridisk vurdering om konkurrenceforvridning og ejendomsrettens ukrænkelighed forventes at foreligge om 3 uger, fra sundhedsministeren
41	Spm. 49 om baggrund for juridisk vurdering, til sundhedsministeren
42	Spm. 50 om konsekvenserne af lovforslaget, til sundhedsministeren
43	Svar på spm. 49 om baggrund for juridisk vurdering, fra sundhedsministeren
44	Svar på spm. 50 om konsekvenserne af lovforslaget, fra sundhedsministeren
45	Juridisk vurdering af lovforslagets § 3, stk. 2, nr. 6, fra sundhedsministeren
46	3. udkast til betænkning
47	Henvendelse af 14/5-01 fra Skandinavisk Tobakskompagni A/S
48	Spm. 51 om kommentar til henvendelse af 14/5-01 fra Skandinavisk Tobakskompagni A/S, til sundhedsministeren
49	Samrådsspm. A om bidrag til betænkningen, til sundhedsministeren
50	Spm. 52 om kommentar til artikel fra B.T. den 17/5-01, »Danske arbejdspladser ryger«, til sundhedsministeren
51	Redegørelse for lovforslagets § 4 om forbud mod sponsorering, fra sundhedsministeren
52	Præcisering af lovforslagets § 4, fra sundhedsministeren

Nogle af udvalgets spørgsmål til sundhedsministeren og dennes svar herpå

Spørgsmål 3, 6, 13, 14, 15, 24, 43, 45 og 47 og sundhedsministerens svar herpå er optrykt efter ønske fra V og KF.

Spørgsmål 3:

I hvilke andre tilfælde er der i Danmark totalforbud mod reklamering for et i øvrigt fuldt lovligt produkt?

Svar:

Sundhedsministeriet er ikke bekendt med, at der i Danmark er et totalt forbud mod reklamering for andre lovlige produkter. For god ordens skyld henledes opmærksomheden på undtagelserne fra forbudet i lovforslagets § 3, stk. 2.

Omfattende begrænsninger i adgangen til at reklamere for i øvrigt lovlige produkter er dog velkendte på sundhedsområdet.

Som det fremgår af de almindelige bemærkninger til lovforslaget under 2. Gældende retsstilling, og bemærkningerne til § 3, er der allerede indført forbud mod reklame i radio og fjernsyn for tobaksprodukter og for varer, der fortrinsvis benyttes i forbindelse med tobaksrygning.

I radio og fjernsyn er det heller ikke tilladt at reklamere for drikkevarer med et alkoholindhold på 2,8 pct. vol. eller derover, ligesom der er fastsat nærmere regler om reklamer for alkoholholdige drikkevarer med et alkoholindhold på under 2,8 pct. vol.

I radio- og fjernsynslovgivningen er der ligeledes fastsat regler om forbud mod eller begrænsninger i adgangen til at reklamere for lægemidler og sundhedsydelser.

Med hensyn til reklame i radio og fjernsyn henvises til lovbekendtgørelse nr. 208 af 6. april 1999 om radio- og fjernsynsvirksomhed og Kulturministeriets bekendtgørelse nr. 489 af 11. juni 1997 om reklame og sponsorering i radio og fjernsyn.

Der er endvidere i lovgivningen på sundhedsområdet fastsat begrænsninger i adgangen til at reklamere for lægemidler, jf. lovbekendtgørelse

nr. 656 af 28. juli 1995, som ændret ved lov nr. 1043 af 23. december 1998, og bekendtgørelse nr. 8 af 5. januar 2000, samt i adgangen til at reklamere for sundhedsydelser, jf. lov nr. 463 af 10. juni 1997.

Spørgsmål 6:

Kan ministeren bekræfte, at ca. 34 pct. af den voksne befolkning i Norge ryger, mens det for den tilsvarende gruppe i Danmark er 31 pct.?

Svar:

I Norge var andelen af dagligrygere i 1999 32 pct.. Opgørelsen omfatter personer i aldersgruppen 16-74 år.

For Danmark var andelen af dagligrygere i 2000 30 pct.. Aldersgruppen er danskere over 13 år.

Spørgsmål 13:

Hvordan forestiller ministeren sig, at tobaksindustrien ved navngivning skal kunne undersøge hele markedet for produkter, som måske bærer samme navn, jf. forslagets § 2, stk. 2, nr. 2?

Svar:

Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslagets § 2, stk. 2, nr. 1, er denne bestemmelse medtaget fortrinsvis for at undgå, at såkaldte »livsstilsprodukter« såsom beklædning, sko, tasker, sports- og idrætstøj, smykker, ure og biler anvendes i forbindelse med indirekte reklame for tobaksvarer.

Den samme argumentation gælder i forbindelse med den omvendte situation, der er medtaget i § 2, stk. 2, nr. 2, hvor nye tobaksvarer markedsføres ved hjælp af et navn eller mærke, der allerede anvendes for en anden vare. Også her vil man forsøge at undgå, at kendte varemærker for livsstilsprodukter anvendes som indirekte reklame i forbindelse med lanceringen af nye tobaksprodukter.

Hensigten med den pågældende bestemmelse er således ikke at pålægge tobaksindustrien mi-

nutiøst at undersøge hele markedet i forbindelse med lancering af nye produkter. Hensigten er derimod at undgå, at industrien ved lanceringen af et nyt tobaksprodukt får mulighed for at udnytte den goodwill og indirekte reklame, der måtte være knyttet til anvendelsen af et velkendt navn eller mærke, der allerede anvendes for et såkaldt »livsstilsprodukt«.

Dette er også baggrunden for, at der i lovforslagets § 3, stk. 2, nr. 7, er medtaget en bestemmelse om, at reklameforbudet ikke gælder for brug af et navn, der er kendt fra tobaksvarer, i reklame for andre varer og tjenesteydelser, hvis den anden vare eller tjenesteydelse kun markedsføres i et begrænset geografisk område.

Spørgsmål 14:

Vil forslaget have den effekt, at en privat klub eller forening i private lokaler ikke længere må invitere en tobakshandler til at demonstrere sine produkter?

Svar:

Ja! Der henvises til min besvarelse af spørgsmål 1, bemærkninger til Tobaksindustriens henvendelse af 11. januar 2001, punkt 2.3.

Spørgsmål 15:

Hvis en kunde på en beværtning efterlader sin lighter eller æske tændstikker med reklame på, vil det så være beværtningen, der pålægges bødestraf, hvis det bliver opdaget?

Svar:

Som udgangspunkt vil det være tobaksindustrien og reklamebranchen, der vil kunne pålægges strafansvar i henhold til loven. Men hvis andre, f.eks. en lokal handlende eller værtshusholder, selv iværksætter en markedsføring eller en reklamekampagne for tobaksvarer, der falder ind under lovens bestemmelser, vil de naturligvis også kunne straffes.

Restauranter, værtshuse m.v. vil kunne pålægges bødestraf, hvis de selv lægger reklamemateriale ud i det pågældende lokale, men ikke hvis andre efterlader lightere, tændstikker eller andet med reklame for tobaksvarer.

Spørgsmål 24:

Vil ministeren uddybe og begrunde størrelsen af de offentlige udgifter til henholdsvis alkohol-, narko- og rygeafvænningsområderne, og hvor-

vidt ministeren finder denne fordeling passende i forhold til de relaterede sygdomme?

Svar:

Som et groft skøn kan jeg oplyse, at de årlige udgifter udgør:

Alkoholafvænnning	125-150 mio. kr.
Narkotikaafvænnning	ca. 650 mio. kr.
Tobaksafvænning.....	25-50 mio. kr.

I skønnet indgår såvel statslige som amtskommunale og kommunale udgifter, men jeg skal understrege, at der er tale om skøn behæftet med *betydelig usikkerhed*.

Endvidere skal det understreges, at der er tale om udgiftsoverslag, der ikke umiddelbart lader sig sammenligne. Der er tale om væsensforskellige indsatsområder, hvor der er betydelige forskelle i tyngden af den offentlige indsats. Udgifterne til afvænning varierer derfor fra nogle få tusinde kroner for personer, der deltager i tobaksafvænning, til adskillige tusinde kroner for personer, der kommer i behandling for et alkohol- eller narkotikamisbrug.

Inden for de enkelte misbrugsområder – alkohol og narkotika – varierer udgifterne også betydeligt, afhængigt af om der er tale om ambulans behandling, indlæggelse på behandlingshjem osv.

Spørgsmål 43:

Ministeren har besvaret spørgsmål 39 med henvisning til ministerens svar på spørgsmål 16, der alene omhandler beværtninger m.v., altså private områder med offentlig adgang. På den baggrund bedes ministeren for så vidt angår privat område uden offentlig adgang besvare følgende, jf. § 3 og bemærkningerne hertil:

Hvorledes vil regeringen sikre overholdelse af loven på privat område?

Hvilken myndighed skal føre tilsyn og hvordan?

Hvilke skridt vil regeringen tage for at løfte bevisbyrden?

Vil ministeren gøre brug af angiveri for at løfte bevisbyrden?

Hvilken retsstilling har borgeren som følge af § 3?

Hvordan er borgerens ret til privatliv sikret iht. grundlovens § 72?

Svar:

Som det fremgår af besvarelsen af spørgsmål 16, er hensigten med lovforslaget først og fremmest at lægge begrænsninger på tobaksindustrien og reklamebranchen. Det fremgår ligeledes af denne besvarelse, at man også vil gribe ind over for lokale handlende, restauranter eller andre, hvis man bliver opmærksom på, at de overtræder loven.

Forbrugerombudsmanden vil skulle føre tilsyn med lovens overholdelse. På samme måde som for en stor del af speciallovgivningen vil der imidlertid heller ikke her blive iværksat en udfarende kontrolfunktion for at påse, at loven overholdes.

Regeringen har ingen planer om specielt at sikre overholdelsen af loven på privat område, ligesom man ikke vil tage specielle skridt for at løfte bevisbyrden.

Med hensyn til spørgsmålet om angiveri, forudsætter jeg, at Forbrugerombudsmanden og evt. politiet på sædvanlig måde vil vurdere, om der er grundlag for en nærmere undersøgelse af sagen, hvis en borger henvender sig, fordi den pågældende mener, at lovens bestemmelser er overtrådt.

Med hensyn til borgerens retsstilling og dennes ret til privatliv i henhold til grundlovens § 72 vil der ved administrationen af denne lov gælde præcis de samme regler, som gælder ved al anden retsforfølgning som følge af overtrædelse af landets love.

Spørgsmål 45:

Ministeren kan ikke give svar om manglende indtægter til det offentlige, jf. spørgsmålene 8, 37 og 38 og svarene herpå. Betyder det, at ministeren ikke ønsker et lavere tobakssalg, men mere fokuserer på sparede udgifter i sundhedssektoren som følge af begrænsede sundhedsskader?

Svar:

Formålet med lovforslaget og mine ønsker på

dette område er sammenfaldende. Det overordnede formål med lovforslaget er at begrænse de sundhedsskader, som brug af tobak medfører, og især at undgå, at flere begynder at ryge.

Mit ønske er, at vi om nogle år skal kunne se resultatet af regeringens samlede indsats imod tobaksrygning, jf. besvarelsen af spørgsmål 46, dels gennem færre rygere og dels gennem færre sundhedsskader som følge af rygning. Hvis der i forbindelse med en begrænsning af sundhedsskaderne som følge af rygning også vil kunne ses sparede udgifter i sundhedssektoren, vil dette naturligvis blive hilst velkommen. Det samme vil en nedgang i salget af tobaksvarer.

Spørgsmål 47:

Skal ministerens svar på spørgsmål 42 forstås således, at det vil være fuldt lovligt i Danmark at modtage magasiner og dagblade produceret i USA, Afrika, Sydamerika, England og Holland uanset, at disse måtte indeholde reklamer for tobak?

Svar:

I min besvarelse af spørgsmål 42 kommenterer jeg det synspunkt, som bl.a. er fremsat af Danske Dagblades Forening, nemlig at et forbud mod tobaksreklame er et indgreb i den kommercielle ytringsfrihed.

Med hensyn til spørgsmålet om publikationer, der er produceret i andre lande, henvises til de almindelige bemærkninger til lovforslaget, kapitel 3. *Lovforslagets indhold og anvendelsesområde*, pkt. f. Det fremgår heraf, at lovforslagets bestemmelser om forbud mod tobaksreklame ikke finder anvendelse på reklame i publikationer, der er trykt og udgivet i andre lande, medmindre hovedformålet er at reklamere for tobaksvarer i Danmark. Der henvises herved til medieansvarsloven (lovbekendtgørelse nr. 85 af 9. februar 1998), der kun finder anvendelse på indenlandske periodiske skrifter.